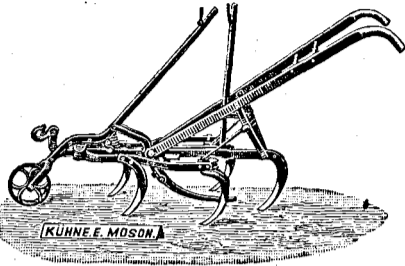

ERDÉLYI GAZDA

XL. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1908. Május 3

18. SZÁM.

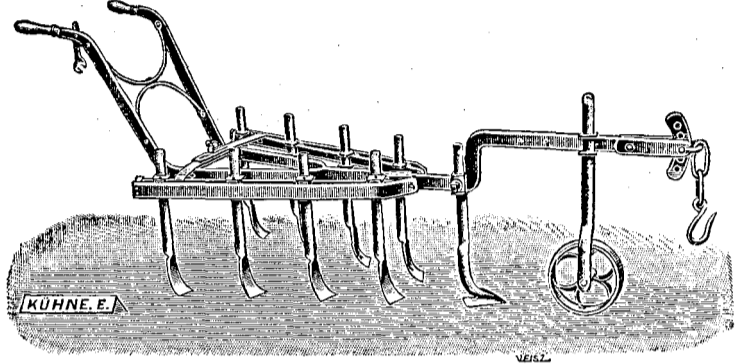
KÜHNE E.

hazánk legrégebbi
 mezőgazdasági
 gépgyára

MOSONBAN

elismert gondos kivitelben szállít: mindennemű egysoros kapálóeszközöket,
 Columbia kultivátorokat, Herrmann-kapálókat,

Laass-pendszerű többsoros kapológépeket,
 Burgonyamivelőgépeket, Szénagereblyéket,
 „OSBORNE” kévekötő- és marokrakó
 arató- és fűkaszáló-gépeket.

Főraktár: 1672
 Fiókraktárak:
 Budapest, VI., Váci-körút 57/a. Debreczen és Temesvár.

Jutalmazó mellékipar gazdák számára

Homokból és csementből mindenki szakismeret nélkül előállíthat homok-
 téglákat, csement-födélcserepeket, csöveket csatornázásra, alagsóvezé-
 2119 sek, padlólapokat, itató vályukat stb.

Felette egyszerű gyártás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal.

Kívánatra ingyen küldjük 82-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítást
 minden géphez adunk. Üzem berendezéshez oktatót küldünk, kívánatra állandóan is. —
 Levelezés magyar nyelven.

Különlegességi gépgyár homok értékesítésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. Gaspary & Co.

MARKKRANSTÄDT bei Leipzig.

Homokvizsgálat, próbafeldolgozás, minták ingyen.

Legnagyobb gyár
 a maga nemében

270 munkás
 35 szabadalom stb.

Előnyös feltételek.

Törlesztő kölcsönök.

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-
 birtokok és városi bérházakra.

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített
 telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérhá-
 zaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület
 vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas
 összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsö-
 nöknél számítatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök
 közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással
 készséggel szolgál az

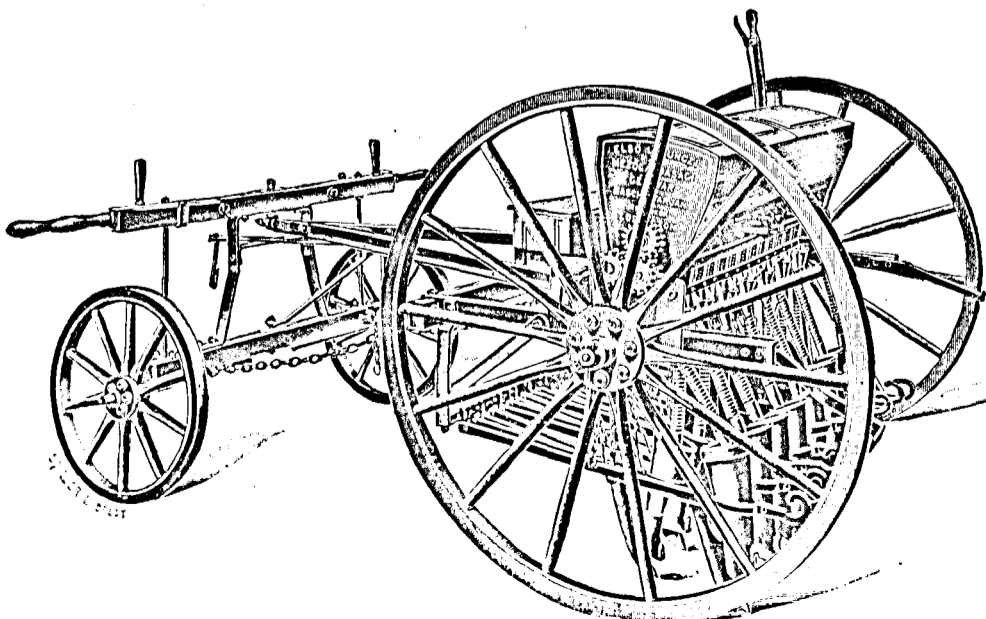
Igazgatóság.

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

1501

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Teljes 100-as árfolyam.

A legjobb vetőgép a szab. LOSONCZI DRILL Magyar gyártmány.

Árajánlatokkal és árjegyzékekkel
 szívesen szolgál

A magyar kir. államvasútak
 gépgyárának vezérügynöksége,

BUDAPEST V., Váci-körút 32.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 K.,
1/4 ÉVRE 3 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

- Szarvasmarha köztenyésztésünk elkorcsosodása. *Belényesi.* 241
Csiktapolczai László László tisztavérű berni tenyésztete 243
Mely növények hálálják meg legjobban a műtrágyát? I. *Gyárfás József.* 244
- Tárca:**
A gyógynövények termesztése. II. *Dr. Péter Béla.* 242
- Irodalmi szemle:**
A földbirtok megoszlásáról. 245
- Egyleti élet:**
A romániai határszéli legeltetés. 245
- „Gyegyes közlemények.”**
Gyászhir. — 30, 20, 10, 9 és 8 éves találkozó. — Méhészeti előadások. — A közlegő permetezési idény alkalmából. — Mintagazdaság Sárhelyen. — Díóbevitel az Egyesült-Államokba. — Mezőgazdasági helyzet a külföldön. — Országos rózsza és pelargonium kiállítás Budapesten. 245
- Hirdetések.**

Szarvasmarha köztenyésztésünk elkorcsosodása.

Szarvasmarha köztenyésztésünk életében az elkorcsosodás napjait éljük. Vigan folyik a tarkázás szerte-szét e bércecs hazarészben. Kisgazdáink jó nagy részének legtöbbje óhaj-tása tárgyát a piros-tarka tehen képezi. S ha ahhoz hozzájutni nem áll módjában, úgy vél magán segíteni, hogy meglevő magyar fajta tehenét behágatja „svájcer” bikával. A hol pedig a község magyar és nyugati fajta apa-állatokat vegyesen tart — mert hát ilyesmi is van már és pedig felsőbb jóváhagyás mellett — ott népünk nem riad vissza attól sem, hogy piros-tarka tehenére reabocsáttaja a magyar bikát, azzal vigasztalva magát, hogy a borju úgy is csak lesz. Tehát jönnek a korcsok özönével, még pedig tarka össze-visszaságban.

A dolog különben nem új. Hiszen már néhány évtized óta folyik nálunk a különböző fajták lassabb mérvű elkeveredése, a minek veszedelmeiről, káros következményeiről már igen sokat tárgyaltunk. S hogy arra most visszatérni érdemesnek tartjuk, abban leli magyarázatát, mert azt látjuk, hogy köztenyésztésünk elkorcsosodása főleg egyes vidékeken ma valósággal düköng, örületes tempóban rohanva halad a nép által nem eléggé ismert veszedelembé. Erre ismételtén reámutatni ma nem lehet felesleges munka.

Azt igen jól tudjuk, hogy valamely új fajtának terjedése, térfoglalása a köztenyésztésben nem járhat megrázkódtatás nélkül. A fajták bizonyos mérvű elkeveredése el nem kerülhető. De mikor azt látjuk, hogy a pinzgau simmenthalival, ezek külön-külön a magyar fajttal párosítatnak, ivadékaik pedig hol az egyik, hol a másik fajttal isten tudja minő variációkban össze-vissza kereszteztetnek minden cél és irány nélkül — lehetetlen az ilyen ész nélküli zagyvalékos vér — összekeverésén el nem szörnyednünk, ha reá gondolunk annak következményeire. Mert mi fog ebből következni? Nem egyéb, mint az, hogy köztenyésztésünkben a nyugati fajta tiszta vérben gyökeret verni nem fog. Nagy multu ősi szürke marhánk korcsosá válik. S ekkor nem lesz sem az egyik, sem a másik.

Egyes vidékek, országrészek köztenyésztésében az eddig tiszta vérben fenntartott szarvasmarha fajta ilyen nagy méretű elkor-

csosodásának jelentőségét magyarázni, a részletekre kiterjedőleg fejtegetni feleslegesnek tartjuk. Egy dolgot azonban fel kell ittt említenünk, mint olyant, a melylyel mindenki tisztában van ugyan, de azzal jóformán senki sem törődik. És ez nem más, mint az, hogy a nyugati fajták terjedésének, mesterséges terjesztésének célja, iránya az volt és az ma is, hogy azok tiszta vérben tovább tenyésztesse-nek. Semmikép sem lehetett az a kitűzött cél, hogy egy meglevő ősi fajtát eredeti mi-voltából kivetkőztetve a teljes elfajtázás, elkorcsosodás lejtőjére juttassanak. S hogy a dolog mégis ilyen irányban rohanva halad, ez azt bizonyítja, hogy igen nagy hibák, mulasztások történtek, amelyeknek elkerülése, céltudatos, előre látó intézkedések megtétele által nem jutottunk volna oda, a hol ma állunk.

Gazdatársadalmi intézményeink nem egyszer emelték fel figyelmeztető szavukat s többszörösen is a kellő óvatosságot ajánlották megszívlelésre mindazoknak, akik a nyugati fajták terjesztése körül szerepet játszottak. Talán a tulbuzgóság, talán a mutatkozó, de nem kellően értékelt gyors sikerből sarjadzott elfogultság és talán a mindennapi élet nem teljes ismerése okozták azt, hogy az óvatossági szempontok nem érvényesülhettek. A nyugati fajtákat felkarolók, azok terjedését egy vagy más irányban előmozdítók részén az a felfogás uralkodott, hogy hozzuk be csak a tarka marhát minél tömegesebben, helyezük ki egyes vidékekre minél hamarabb és aztán terjedni fog az magától. Hiszen a „jóbornak nem kell cégér”. Hiszen az ősi fajtánál évtizedek munkássága kell ahhoz, hogy ama jó tulajdonok kifejlődésre jussanak, a melyek a nyugatiakban már készen megvannak és önként kínálkoznak. Ebből kiindulva lehetetlen az, hogy ne nyuljon bárki is inkább a „kész”-hez, mintsem hogy a nehezebb utat válassza. Így tehát nem kell egyebet tenni, mint megmutatni az utat, módot és alkalmat nyújtani arra, hogy a hozzáférhetőség megkönnyíttessék s a terjedés útjában álló netáni akadályok elháríttassanak. Azután önmagától megy minden. Rövid idő alatt egész vidékek összes kisgazdái fognak Svájc mintájára a nyugati fajták tiszta vérben tenyésztesével foglalkozni s azoknak áldásai-ban osztozkodni.

== Jobb és ==
megbízhatóbb
== magvakat ==

nem is ajánlhatunk,
— mint a minőket —

33 év óta

Mauthner
Ödön

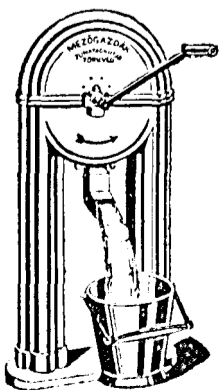
cs. és királyi udv. szállító
magkereskedésében

BUDAPESTEN

VII., Rottenbiller-u. 33. sz.

IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kapható.

Árjegyzék kívánatra ingyen és
bórmintve. 1002

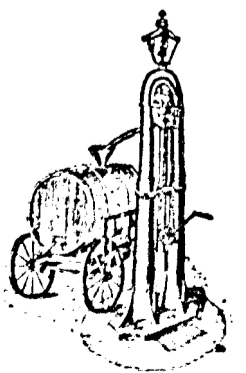
A legtokéletesebb vizemelő-
szerkezet a

„MEZŐGAZDÁK ZUHATAGKUTJA”

Ajánlatot tesz a Magyar
Mezőgazdák Szövetkezete Bp.

Számos
elismert
levél

1006

Ez volt a felfogás. A dolognak kilátásba vett ilyeszerű könnyű és gyors kifejlődése képezte a számítás alapját. A terjedés nehézségeivel, a fejlemények helyes irányításával, a cél elérését biztosító nélkülözhetetlen korlátok előzetesen megállapított, tervszerű felállításával nem törődött senki. Így aztán a dolog maholnap oda fog kilyukadni, hogy a köztenyésztésünkben jelenleg minden elképzelhető változatokban folyamatban levő tömeges elkorcsosodás révén a nyugati fajták bevonulása, terjedése hatványozottan több kárt fog okozni, mint amennyi hasznot ígért.

Nem tehetjük, hogy itt reá ne mutassunk arra a régi, de jól megértett igazságra, hogy első sorban saját hazai viszonyainkat kell teljes szakképzettséggel felfegyverkezve megismernünk, mielőtt Svájc, vagy más nyugati államok gazdasági kultúráját tanulmányozni kezdjük oly célzattal, hogy onnan valamit átültessünk.

Denique a dolog ma úgy áll, hogy hazarészünk egyes vidékein szarvasmarha köztenyésztésünk elkorcsosodása igen nagy méretekben folyamatban van s hova tovább mind nagyobb erővel járványszerűleg terjedve pusztítja állatállományunk tisztavérűségét. „Állattenyésztési politikánk” irányítói, ugyis, mint a tarka marha terjesztésének elsőrangú tényezői elsősorban hivatottak ennek a romboló áramlatnak útját állani. Igyekezzenek azt megvalósítani. Ennél áldásthozóbb működést ez időszerint valóban nem lehetnének képesek, amellyel köztenyésztésünknek igen nagy szolgálatot tennének. De hát hogyan lehessen ennek az eszeveszett elkorcsosítási mániának gátat emelni? Igen egyszerűen az az 1894 évi XII. törvény cikk intézkedései szigorú végrehajtásának és betartásának szorgalmazásával s az elkövetett hibák reparálásával.

A legnagyobb baj ott van, ahol könnyelműen engedélyt adtak arra, hogy egy és ugyanazon község vegyesen tarthasson két különböző fajtahoz és pedig magyar és nyugati fajtahoz tartozó apaállatokat. Az ilyen községekben van a főfészke a mesterséges elkorcsosításnak. Az ilyen helyeken, mint már fennebb is említettük, ha valamely kisgazda üzekedő pl. magyar fajta tehenét a községi bikához hajtja s ha véletlenül az ugyanazon fajta bika aznap már többször hágott és így ki nem bocsátható, nem sokat gondol a tisztavérűséggel, sőt éppen ellenkezőleg mármár különös előszeretettel párosít a pirostarkával. A legtöbben pedig még áldomást is fizetnek a községi bika ápolónak, csak hogy a tarka bikát bocsássa szürke tehenükre. És megtörténik ez megfordítva is. Az oda hajtott anyaállat nyugati fajta, de a hozzá való bika nem lévén „szabad”, hogy az üzekedési vágy el ne muljjon s ne kelljen kétszer járni — nem tartják bajnak azt, ha ilyen esetben szürke bika végzi a párosodást.

Ezt az elkorcsosodásra — felsőbb jóváhagyás mellett — módot, alkalmat nyújtó szerfölött tarthatatlan állapotot be kell szüntetni azonnal. A törvény nem helyes írtelmezésével kiadott engedélyt be kell vonni haladéktalanul. A dolog ugyanis úgy áll, hogy a fenn idézett törvény 24. §-a a törvényhatóságokat felhatalmazta arra, hogy a fennálló tenyészkörleteket a megváltozott viszonyoknak megfelelően módosíthassák, megváltóztathassák. Ugy értelmezvén azt, hogy valamely tenyészkörletben pl. a magyar fajtát a maga egészében törölhessék s helyébe a nyugati fajtát engedélyezzék. De az világért sem lehetett a törvény intenciója, hogy egy és ugyanazon tenyészkörletben több különböző fajta tenyésztése összekevertessék. Hiszen ilyfor-

mán a kerületekre beosztásnak éppen semmi értelme sem lehetne.

Akárhány kisgazda a harmadik-negyedik községbe elhajtja magyar fajta tehenét s fizet szívesen bármily magas hágatósi díjat valamely magán tenyésztőnek, csak hogy tarka bikához juthasson. A törvény teljes szigorúval kell sújtani az olyan apaállat tulajdonost, aki a tenyészkörletnek meg nem felelő fajta bikáját díjazásért vagy akár a nélkül is másnak párosításra átengedi. S büntetni kell a tehen tulajdonost is. Szóval nem kell semmi egyebet tenni, mint a fennálló törvényt a legnagyobb eréllyel végrehajtani, s ezzel ha nem is egészen, de legnagyobb részben be lesz vágva az útja szarvasmarha köztenyésztésünk tönkretételét előidéző korcsosítási mániának.

Itt azonban egy nagy baj van. Ugy az idézett, valamint az összes mezőgazdasági vonatkozású törvényeink végrehajtását, ellenőrzését eszközölni törvény szerint első sorban a járási közigazgatási hatóságok hivatottak. Hazarészünk több vidéken tett megfigyeléseink s szerzett tapasztalataink alapján mondjuk és állítjuk, hogy mindenütt ott, a hol ezen hatóságok fejei gazdasági szakértelemmel is bírnak, esetleg maguk is mellékesen gazdaságot folytatnak — az ilyen járásokban e tekintetben rend van. A törvényes intézkedések helyesen értelmezve a köz igen igen nagy hasznára teljesen megfelelő végrehajtást nyernek. Mig ellenben ott, ahol a járások első tisztviselői szaktudással nem rendelkeznek s a mezőgazdasági dolgok iránt még ér-zékkel sem bírnak — ilyen helyeken a törvény bizony csak írott malaszt marad. Hogy hazarészünk legnagyobb részében — sajnos — az utóbbi eset áll fenn, azt mindenki tudhatja. Az pedig bizonyos, hogy ezen körülmény kisgazdáink gazdasági haladásának egy

AZ „ERDÉLYI GAZDA” TÁRCÁJA.

A gyógynövények termesztése.

Dr. Páter Béla gazd. akad. tanárnak Déván f. hó 5-én tartott felolvasása.

II.

Az igaz, hogy az utolsó évben tetemes tultermelés mutatkozott a világon a koriandromból, minek folytán nagyon lement az ára, de hát ez muló jelenség, amely minden cikkről észlelhető. Három évvel ezelőtt 75 koronával jegyezték a koriandromot és mi Kolozsvárt 80 fillért is kaptunk érte különként, ennek folytán igen sokan nekiestek a koriandromtermelésnek. 1907-ben ugy nálunk, valamint Morvaországban és Oroszországban nagyon jó koriandromaratás volt, amely ugy mennyiségileg, valamint minőségileg is jól sikerült. Hozzájött még a nagymennyiségű, de csekélyebb értékű marokkói és török koriandrom is, minek következtében az ára nagyon leszállt a 22 koronára süllyedt ez idén. Ez okozta, hogy még a tél derekán sok eladatlan koriandrom volt Bécsben és Triesztben. Még Bécsben 22 koro-

nát ígértek a koriandrom q-jáért, addig mi Kolozsvárt mégis 50 koronát tudtunk elérni q-ként. A hazai koriandernek kiváló becsét már egy néhány év óta felismerték a külföldi olajgyárosok és termelésre biztatták a gazdákat, minek folytán egy néhány év óta nálunk is felkarolták a koriandertermelést, úgy hogy az ma már tényező a világpiacon a morva és galíciai koriander mellett. Remélhető, hogy 1—2 év múlva újra emelkedni fog az ára s akkor újból fel fog lendülni a termelése. De még ma is ilyen nyomott árak mellett jövedelmező, mert Laib Rezső legújabb adatai szerint 1 k holdon Pozsony megyében 12 q mag termett, a mi a mostani minimális 22 koronás ár mellett is 264 korona jövedelmet jelent. Munka nem volt vele több, mint akár a buzával.

Az elmúlt évben az orvosi fénikkel (Foeniculum officinale) is kísérleteztünk. Termett magunk fölüllegét Wienbe szállítottam és kikértem egy wieni nagy droguista cég véleményét a termelt áru minőségét illetőleg. Ő azt írta, hogy a fénik nagyon szép, a termés jól sikerült és érdemes volna azt nálunk nagy mértékben felkarolni, Hogy a fénik nálunk, Er-

délyben kiválóan jól sikerül, az könnyen érthető, mert a világ legjobb fénikje követlen szomszédunkban, Romániában terem, az ott termő féniket mint foeniculum romanae t külön jelzik a kereskedelemben. A fénik termesztésének tehát nálunk nagy jövője van. A nagyobb szeműt fűszernek és gyógyszernek használják, az apróbb szemű pedig olajgyártásra szolgál, ezért tehát elég nagy a fogyasztása. A mi az átlagos hozamot illeti, a mai 60 filléres nagyban eladási ár mellett 3 évben — mert 3 évig ad a fénik termést — 1080 kor. bevétel várható. Egy kolozsvári droguistának a detail számára pedig 2¹/₂ kilót adtunk el koronával kilóját. A költség nem nagy, Az első évben elvetjük s ha védnövénynyel vetjük, akkor a védnövény ad hozamot, ha anélkül, akkor a fénik már 3—4 q termést ad, a 2-ikban 6—8 és a 3-ikban 4—5—6 q-t ad. A munka csak a vetésből és aratásból áll, mert buján fejlődik, gyomot maga között nem tűr meg. Tehát eléggé háládatos növénynek mondható, amely nálunk felkarolásra méltó.

Az előbb azt mondtam, hogy minden nemzet igyekezzék saját hazai termelését minden

— Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök —

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták” és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszerint 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményének legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. Sürgőnycim: Kalmár-rostagyár.

igen komoly, nagy súlyjal bíró akadálykövét képezi.

Sok bajunk, javítani valónk van és vár megoldásra. Ideje volna erre is valamiképpen figyelmet fordítani.

Belényesi

Csiktapoleczai Lázár László tisztavérü berni tenyésztete.*

A lapusnyáki tenyésztet 1890-ben alapította meg a tenyészt tulajdonosa, midőn krassószőrény- és hunyadmegyei pirostarka teheneket, majd berni és bonyhádi jellegűeket állított be. Ezen tehenek hágtására tisztavérü berni apaállatokat szerzett be és pedig 1 darabot a Podraczky-féle krassószőrénymegyei, 2 drbot a báró Wenckheim Viktor pusztakamuti, 1 drb a Kralovánszky Kálmán-féle seprősi és egy drb Eckstein Fülöp-féle, a bolduri tenyésztetből. Ebből is látszik, hogy ebben a tenyésztetben is az alapanyag kiváló. Ma már a tenyésztetben tiszta vérben tenyésztetnek az összes egyedek.

A „Lapusnyák“-i gazdaság Hunyadmegye nyugati szélén fekszik, a Maros mellett 1145 kat. holdnyi területe 6 szomszédos község határára terjed ki, melyből 500 hold szántó, 100 hold kaszáló, 180 hold legelő, 330 hold erdő, 35 hold belsőség és szőlő.

Az igazgatás a központi majorból történik, a birtok szélén azonban vannak lakások, továbbá félszerek a juhok, sertések s gulya számára. A ménés és növendék állatok Laszón vannak.

A szántók és kaszálók legnagyobb részét a termékeny Maros völgyében terülnék el. A legelőket a Maros völgyét segélyező helyeken lévő tisztítások képezik, melyeknek jórésze

* Mutatvány Sacchi dr. Kukuljevic József m. kir. állatorvosnak most megjelent „Tanulmány a berni szarvasmarháról“ című munkájából. Szerk.

már be van ültetve gyümölcsfákkal. Tulajdonos hozzám intézett soraiban különösen hangsúlyozza, hogy a szarvasmarhák a gyümölcsfákban nem tesznek kárt és ezt annak tulajdonítja, hogy a legelőket kerítő erdőkben a jószág kedve szerint dörgölődhetik, továbbá falevével is jól lakhatik és így ha tisztásra kerül, inkább a füvet kívánja.

Mindazonáltal elővigyázatból a fiatal ültetvényekben 3—4 évig inkább juhokat legeltetnek és e célból van beállítva egy 200 anyából álló racka és frizkeresztesű nyáj.

A berni tenyészteten kívül van a gazdaságban 42 kocából álló nemesített mangalicasertésstenyésztet, kétszeri fiadzásra berendezve.

Ezen kívül van még 14 erdélyi és angol keresztesű anyakancából álló ménés, 8 muraközi igás kanca, 1 mén és 36 drb pirostarka ökrök.

Maga a tisztavérü berni tenyésztet állománya 40 drb tehén és 64 növendék állat.

Tenyészcél: A tenyészcél 1906-ig, míg a tejet nem lehetett értékesíteni, a gazdaságnak igás ökörel való ellátása és a háztartás tejszükségletének fedezése volt.

Az edzett tájfajta tehenek és berni tehenek és berni bikák után a hegyi legelőkön nevelt ökrök nemcsak gyors és kitartó igásoknak bizonyultak, írja tulajdonos, hanem a folytonos erős munka mellett is hustartók és a mustrák 4—5 heti pihentetés után 7—800 kiló súlyt is elértek. Ezt látva, célul tűzött ki oly egyedek kitenyésztése, melyek minden viszonyok között helyüket megállják. A közepesnél jobb tejelő, jó igavonók és hizékony-ságuk is nagyon megfelelő, igénytelenség dolgában pedig vetekednek az erdélyi fehér marhával, sőt egy koszon élő ökrök mindig jobb husban vannak, mint a fehérek. A tenyésztet-tulajdonosa igen szépen jellemezi a bernieket az alábbi sorokban: „Ezeknek termé-

zetes következménye, hogy az állatok valami kevésbé lasabban fejlődnek ki, mint a divatos „treibolt“ tenyésztetben szokásos. Bőven kárpótolják azonban ezt edzett, egészséges szervezetükkel később.“

Nem érdektelen az alábbi megjegyzés sem, mely a tenyészcél ecseteli: „Azt tapasztaljuk, hogy a fehércörmű ökrök kevésbé képesek köves utakon haladni vagy a fagyos, rögön uton dolgozni, úgy, hogy újabban egy sötét körmű, de fehér fejű és viaszos szarvu varietás kitenyésztését határoztuk el.“

Az említett törekvés és észlelet a mellett látszik bizonyítani, hogy nem indokolt a divatot követni minden esetben és hogy egy szépséghiba kiküszöbölése mindég a szívósság hátrányára történik. Kétségtelen, hogy az elkényeztetett, finomított szarv és a világosabb színű körmök nem oly ellenálló, mint a festett és az előbb említett észlelet magyarázatát adja annak, hogy az eredeti „berni“ mért rendelkező sötét körmökkel és szarvakkal, mert nagyobb ellenállásra volt szüksége.

A tenyésztetből évenként számos egyed 15—18 drb lesz eladva, 600—700 kor., árban mint tenyészállat és különösen kisgazdák és a községek keresik nagyrészt az utóbbi időben, ennek magyarázatát is megadja a tenyésztet tulajdonosa az alábbi igen helyes érveléssel:

„Ugy a köztenyésztésre, mint az egyeseknek eladott tenyészállatokkal a vevők mindég teljesen megváltak elégedve és örömmel mondták, hogy milyen jól fejlődött nálunk az állat. Másrészt pedig napirenden van, hogy tenyészállatok eladását kérik a községek, mert az állat visszafejlődött, nem eszik jól, nem hág stb., pedig rendesen adnak neki zabot és jól gondozzák stb. Az ilyen tenyészkeptelen állatok kivétel nélkül olyan tenyésztetektől kerülnek ki, hol azokat istállóban és tulbelterjes takarmányon nevelik. Az ilyen

terén annyira fokozni, hogy saját szükségleteit fedezhesse és ne legyen kénytelen a külföldhöz fordulni. E tekintetben tanulhatnánk nyugati szomszédainktól akár a németektől akár a franciáktól, pl. Bulgáriának és Törökországnak híressége a rózsaoaj, Eddig jóformán az egész világ rózsaoaj fogyasztását ellátták a kasalykrözsa kulturák. Azt hitte mindenki, hogy a rózsaoaj gyártásra alkalmas rózsákat nem lehet egyebütt mint Törökországban termelni. A németeknek, meg a franciáknak azonban hogy ők a rózsaoaj útján adózói legyenek Bulgáriának és Törökországnak. És ennek eredménye, hogy ma már vannak tekintélyes kiterjedésű rózsakulturák Szászországban, a hol egész jó rózsaoaj gyártanak, déli Franciaországban pedig nagyban erőlködnek, hogy a rózsakulturát jövedelmezővé tegyék. A franciák azon küszködnek, hogy ne szoruljanak kizárólag a bulgáriai rózsaoajra, úgy mint eddig. Küzdelmök nem is marad eredmény nélkül, mert Franciaországban már új rózsafajtákat is állítottak elő, melyek olajtermelésre kiválóan alkalmasak. Ma már Oroszországban is termelnek rózsaoaját, még pedig igen kiváló. Min-

den nemzet tehát igyekszik, hogy szükségleteit saját maga állítsa elő. Ezt nekünk is meg kell tennünk.

Ha már most azt kérdezzük, hogy mely gyógynövények azok a melyet jelenleg nálunk természetesen érdemesek? úgy erre nézve a következőkben felelhetek. Az előbb említett *fénik* és *koriandromon* kívül figyelemre méltó volna a kömény, mert az eddigi kísérletekből itélve nálunk jól sikerül és ára jól tartja magát a világpiacon. A köményt főleg *Hollandiában* természetlik nagyban, annyira, hogy a világpiacon a köményolaj árát a hollandiai köményaratás szabja meg. Az utolsó évben tetemesen megnagyobbították Hollandiában a köménytermelés területét, de a kömény ára azért még sem esett. Hollandiába 1907-ben 5004 hektár volt köménynyel bevetve, míg 1906-ban 4636 és 1905-ben 4295 hektár. Tehát évről-évre nagyobbodik a köménytermelés. És míg 1906-ban 90,000 ballon köménymagot arattak, addig 1907-ben 110,000 ballont, tehát 20,000 ballonnal emelkedett a termelés. Hogy az árak még sem estek, az annak tulajdonítandó, hogy az előző évről semmi készlet nem maradt fenn s ezért

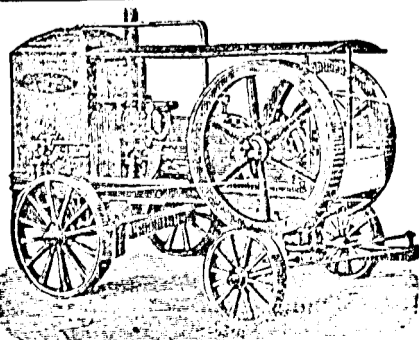
igen élénk volt a kereslet a piacon a kömény után. A hollandiai parasztek ezt felismerve tartották magukat és könnyen érték el, minőség szerint a 17—17.75 holt forintot, az ősz végén még 18 1/4 frtra emelkedett az ára.

Az irányzat a köménypiacon állandóan szilárdnak mondható és az ár inkább még emelkedőben van azért egy-két esztendeig igen jövedelmező lesz még a köménytermelés.

A hollandiai kömény mellett a *norvégiai* is szerepel, de abból a múlt évben keveset kínáltak a piacon, és oly drágán, hogy ez nem volt képes a hollandiai kömény árát leszorítani. Svédország és Norvégian kívül még keleti Poroszország és Oroszország is említhető mint köménytermelő ország és a viszonyok minálunk is meg vannak arra, hogy jól megteremjen, legalább eddigi kísérleteink azt bizonyítják.

A kömény két nyári növény, az első évben valami gabona félével kell elvetni s a második évben adja a termést. K. holdanként 6—9 q. termést ad; A magtermés után tehát holdanként 324 kor. bevételre és 12—17 q. alomnak való szalmatermésre számíthatunk.

(Folytatjuk.)

Oberurseli Mótorgyár Részvénytársaság

BÉCS, Gumpendorferstrasse 72.

Legolcsóbb hajtóerő a „GNOM“ BENZIN- és SZIVÓGÁZ-MOTOR.

4000-nél több üzembn. — Könnyen kezelhető. — Villanyos gyújtással. — Okl. gépész felesleges. — Költségvetés, tervek és egyéb felvilágosítás ingyen és bérmentve. — Referenciák beszerezhetők: gróf Wenckheim Géza uradalmától, Csorvás (Békésmegye); gróf Wenckheim Frigyes uradalmától, Székudvar (Aradmegye); gróf Esterházy János uradalmától, Nyitra-Ujlak (Nyitra megye); gróf Esterházy László uradalmától, Sárospatak (Fehérmegye). Sándor Pál Mező-Bánd, Albi Béla Alsó-Szovát, Lőte László Kaál. 2063.

igen gyorsan fejlődött, lágy szervezetű állat természetesen összeesik, hasznavehetetlenné válik, ha a paraszt szokásos tengeriszár és széna kosztjára kerül, vagy nyáron legelőn kell megélnie."

Tulajdonos ezen megjegyzését idéztem szóról szóra, mert mint gyakorlati és tapasztalt állattenyésztő, a gyakorlati életből merített tapasztalattal erősíti meg az általam hangoztatott azon állítás igazságát, hogy az állattenyésztés terén, ha eredményeket akarunk elérni, lehetőleg a természetességet kell szem előtt tartani és csak így, a legnagyobb körültekintéssel tudunk eredményt elérni.

Tejtermelés. Ezt épen említett állításom megerősíti egy másik kitételrel is. „*Gondos selectio jolytáú* a tenyészet már oda jutott, hogy a 18—20 hónapos korban felfolytatott előhasi tehének napi 9—10 liter tejet adnak, a második borjuval pedig már napi 14—16 litert."

Pontos próbafejések csak 1906. óta tartatnak, minden tizedik napon, a mikor a tej a zsírvölgyi tejszövetkezet által Petroszényben értékesítetik, — azon tehének, melyek a borju-tejjel együtt legalább 2500 liter tejet nem adnak, vagy tejük zsírszegény, azonnal selejtezettnek. A tenyészet több jól fejős tehene 3000 litert ad.

Ebből látható, hogy a tulajdonos az egyedek kiválasztásánál nagy súlyt helyez a tejelőképességre és annak fokozására.

Borju-nevelés. A borjuk egy hónapos korig 3-szor, ezután kéthónapos korig kétszer szopnak naponta fejés után. Midőn is annyi csecs lesz részükre — váltva — érintetlenül hagyva, hogy jól lakhassanak, de meg ne zabáljanak, kéthónapos koruktól fogva a borjuk fokozatosan elválasztatnak.

A borjuk már 2—3 hetes koruktól fogva lehető sokat vannak a szabadban, egy tágas, gyepes kifutóban, hol csakhamar reákapnak a legelésre is.

A tenyésztésre alkalmatlan, de egyébként megfelelő bika-borjuk ökröknek lesznek felnevelve. A hibás borjuk mérszárosnak adnak el.

Takarmányuk jó rétiszéna, kevés répa, zab és árpadara. A mikor legelőre járnak, vagy lucernát kapnak, vagy zabot és tengeri darát.

A borjuk abrakja 1.5—2 kiló körül szokott ingadozni és emellett igen jól fejlődnek és edzettek.

Takarmányozás. A tehének télen fejésként 20 kiló répát, 8 kilónyi szénát, tetszés szerinti, szecskázva termelt tengeri szarát és polyvát, valamint tavaszi szalmát kapnak alaptakarmányul; ezen felül az 5 liter tejet adók még egy adag abrakot (25 deka napraforgó vagy tökmag-pogácsa és 50 deka 8-as liszt), a 6 litert adók 2 adag abrakot, a 9—12 litert adók 3 adag abrakot, 13—16 liter tejet leadók 4 adag abrakot kapnak.

Nyáron a legelő minősége szerint zöldtakarmányt is kapnak a tehének és a 15 li-

ter tejet adók 1 adag abrakot, azonfelül adók 2 adag abrakot kapnak hozzá. (Az abrak-adag most is 75 deka, mely felerészben buza, korpa, felerészben tengeri dara.)

Állat gondozás. A megfelelő helyes állatgondozásnak tulajdonítható, hogy ragadós betegség a természetben fennállása óta nem igen uralgott és így csak 1898-ban hullott el 12 drb lépfenében, de azóta sem fordult elő elhullás.

Sulyméretek. Az egy éves üszők átlagsulya 280 kiló, a két éveseké 420 kiló, az egy éves bikáé 370 kiló, a két éveseké 560 kiló, a 3 éveseké 700 kiló. A tehének sulya 5—600 kiló. A saját nevelésű „Gyuri” bika 5 éves korában 955 kilót nyomott.

Tuberculin ojtás. A tenyészet tulajdonosa a tuberculosis elleni védekezésre is nagy súlyt helyez, állományát többször a kir. állatorvossal megvizsgáltatta és a tuberculin ojtást is bevezette, melyet most ősszel megismétel. Eddig gümőkór nem volt a tenyészetben kimutatható.

Törzskönyvezés. A tenyészetben az állomány rendszeren törzskönyvezve van, mely azonban csak házi törzskönyvezés.

Kiállítás. A tenyészet fennállása óta csak a megyei tenyészállat díjazáson vett részt és itt elismerő oklevelet nyert, több ízben azonkívül más díjakat is, de ezeket a tenyészet tulajdonosa nem fogadta el.

Mely növények hálálják meg legjobban a műtrágyát?

I.

Ismeretes, hogy kulturtalajainkon három táplálóanyag: a foszforsavnak, nitrogénnek és kálinak visszapótlása jöhet figyelembe és hogy minél soványabb a talaj, rendszerint annál jobban szokott rajta a műtrágya hatni vagyis annál inkább szokta ott a növény a műtrágyát meghálálni. Ismeretes az is, hogy kötött talajok leginkább a foszforsav-, a tőzeg-talajok a foszforsav és káli, a humuszban szegény homoktalajok pedig a foszforsav-, káli és műtrágya együttes alkalmazását szokták leginkább meghálálni. A talaj minősége és ereje tehát igen nagy folyással van a műtrágya érvényesülésére egy és ugyanazon növénynél is; így a rozstot mindentéle talajon termelik, de míg kötött és humozus talajon csak a foszforsavtrágyát fogja rendszerint meghálálni, addig tőzeges talajon kálitrágyára is lesz szüksége, míg humuszban szegény homokon a rozst maximális terméseket csak akkor fog hozni, ha foszforsavon és kálin kívül nitrogént is kap.

De egy és ugyanazon talajon és egyébként is egyforma viszonyok közt a műtrágya hatása más és más lesz az egyes kulturnövényeknél, azaz egy és ugyanazon talajon az egyes növények a műtrágyát különféle módon fogják meghálálni, aszerint, hogy mennyire élelmesek, mily hosszú a tenyészidejük és hogy mily bőtermők. Minél élmesőbb a nö-

vény illetve annak fajtája vagy félesége, minél rövidebb a tenyészideje és minél gyengébb a termőképessége, rendszerint annál kevésbé képes a műtrágyát meghálálni.

De az, hogy mennyire képes valamely növény a műtrágyát meghálálni, nagyon függ — a klimatikus viszonyokon, az okszerű talajmivelésen stb. kívül — attól is, hogy milyen és mennyi műtrágyát adunk és mikor és hogyan keverjük azt össze a talajjal. Erről azonban az „Erdélyi Gazda” ez idei 12 számában már szóltunk és így a következőkben, mikor a műtrágyát megháláló kulturnövényeket és azok műtrágyaszükségletét ismertetjük, a fentiekre csak röviden terjeszkedünk ki. Fel kell hívunk az olvasó figyelmét arra is, hogy a következőkben közölt műtrágyamennyiségek csak átlagszámok, az az csak tájékoztatást kívánnak adni, arra nézve, hogy egyes esetekben körülbelül mennyi műtrágya alkalmazása jöhet figyelembe. Végérvényes pontos adatokat csak a folytonos kísérletezés nyújthat, a mely kísérletezés kimutatta azt, hogy sok gazdaságban, csak akkor boldogultak a műtrágyával, különösen foszforsavtrágyákkal, mikor a rendszeren használatos mennyiségnél jóval többet kezdtek adni; ez gyakori tapasztalat akkor, mikor első ízben kap valamely talaj műtrágyát. Viszont a műtrágya rendszer alkalmazásánál igen sokan azt észlelték, hogy kisebb műtrágyaadagokkal is elérik a kívánt sikert.

Ezek után tartsunk szemlét az egyes kulturnövényeink felett.

Buza. A legfontosabb növényünk egyike azoknak, melyek a műtrágyát nagyon megszokták hálálni. A buzát a kötött és közép-kötött talajokon szokás termelni, a melyeken a káli visszapótlása nem játszik szerepet, de annál inkább a foszforsavé. Az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás ezirányú kísérletei és kutatásai kimutatták azt, hogy a buza úgy a szuperfoszfátot, mint az idejében adott Thomassalakot egyaránt meg szokta hálálni, vagyis-e két trágya közül azt alkalmazzuk, melyben olcsóbban jutunk a foszforsavhoz: természetesen szem előtt tartva azt, hogy vagy átlagban 1 kg. szuperfoszfát-foszforsav hatása egyenlő 1.5 kg. Thomassalak-foszforsavval. A szuperfoszfátból kat. holdankint 150—200, a Thomassalakból 200—300 kg.-ot szokás alkalmazni és pedig minél korábban a vető szántás előtt, annál nagyobb sikerrel. Sőt az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás ez irányú kísérletei kimutatták azt, hogy igen sokszor a buza előveteménye, különösen öszikeverék, zabosbükönny, mohar stb. alá adott foszforsav trágya sok esetben kedvezőbben hat, mint a közvetlenül buza alá adott, már csak azért is mert gyakran az elővetemény termését is fokozza. Ha már a zabos-bükönny alá adjuk a foszforsavtrágyát, az esetleg neki szánt istállótrágyát jobb talajon más növény alá adhatjuk.

Azon ritkább esetben ha a búza alá foszforsavon kívül nitrogént is kell adni, hu-

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálós ingek és kabátok.

Fű és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára
Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

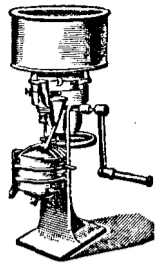
☎ Telefon-szám 567.

☎ Telefon-szám 567.

Matrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságu szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

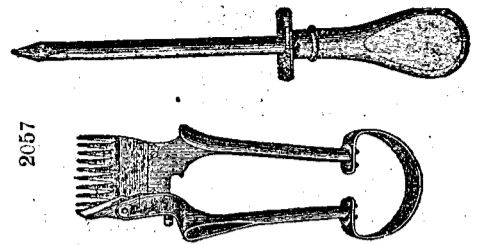

EREDETI „MÉLOTTE“ TEJFÖLÖZŐGÉPEK,

valamint az összes tejgazdasági, állattenyésztési, gazdasági cikkek
állandóan nagy választékban raktáron:

GEITTNER és RAUSCH Budapest, V. Andrásy-út 8.

➔ Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve. ➔

muszban szegény, vagy régóta nem trágyázott talajon a gazdák kénsavas ammoniákat szoktak alkalmazni és pedig 40–60 kg-ot kat. holdanként. Nagyon kötött, hideg és mészben szegény vagy savanyodásra hajló talajon a kénsavas ammoniák helyett chilisalétromot kell alkalmazni, Ilyenkor, de az esetben is, ha tevékeny talajon a buza nitrogén szükségletét kénsavas ammoniával helyett chilisalétrommal fedezik, a gyakorlati gazdák összességében nem igen szoktak salétromot adni, abból indulva ki, hogy a búzának ősszel, oly kevés nitrogénre van szüksége, hogy annyit a búzatermő talajokon biztosan megtalál. Csakugyan sovány talajokon, a melyekre inkább csak rákényszerítik a búzát, szoktak a vető szántás után és vetés előtt hat holdként 15–20 kg. salétromot kiszórni. A nitrogéntrágyázásra rászoruló búzának további trágyázása chilisalétrommal azután úgy megy végbe, mint a hogy a tavasszal a kedvezőtlen időjárás késői vetés, rovarkárok és hasonló következtében, nem pedig a talaj soványsága miatt gyengének maradt vetéseket szokás felsegélyezni. Kat. holdanként ugyanis 50–60 kg-t chilisalétromot szokás kitavasodáshoz a búzára elszórni; ha nem nagyon gyenge a vetés és a talaj, akkor a fenti chilisalétrom adagot kétrészre is lehet osztani és az első részletet kitavasodáshoz, a másik részletet pedig csak 2–3 hét múlva elhinteni, de csak akkor ha az első részletre nem sűrűsödött volna meg eléggé a buza és ha az időjárás sem nagyon száraz.

Rosz. A rozs még jobban szokott a műtrágyára reagálni, mint a buza, a minek oka nem csak abban keresendő, hogy a rozst soványabb talajokon szokták termelni, mint a búzát, hanem abban is, hogy a rozs biztosan terem, mint a buza és még jobban megkívánja a könnyen oldó tápláló anyagokat. Ha buzatalajon termeljük a rozst, természetesen csak foszforsavmütrágyára lesz szüksége és csak kivételesen nitrogén trágyára. A rozs foszforsav és nitrogén trágyázására

egyébként ugyanaz áll, a mit a búzára már elmondottunk; csak nagyon egyoldalú humuszban szegény homokon, valamint savanyodásra hajló talajon célszerűbb lesz szuperfoszfát helyett Thomassalakat alkalmazni. Homokon a foszforsav és nitrogéntrágyán kívül, tözegen pedig a foszforsavtrágyán kívül kálitrágyát is kell adni és pedig kat. holdanként 85–100 kg.-ot.

Gyárfás József.

IRODALMI SZEMLE.

A földbirtok megosztásáról. Most, amikorra a szociálisták kidolgozták új agrárprogramjukat abból a célból, hogy a földműves rétegeket maguknak megnyerni sikerüljön, nagy aktualitással bír az a füzet, amely a Magyar Gazdaszövetség kiadványainak sorában e napokban látott napvilágot. *Bernát István* országgyűlési képviselő, a Magyar Tudományos Akadémián felolvasott székfoglaló beszéde, a melynek címe: „A földbirtok megosztásáról”. Bevezetésében feltűnteti ennek a kérdésnek fontosságát minálunk, ahol különösen a szocialista tábor hangoztatja azt, hogy a nagybirtok terjedése nyomorba dönti a népet, mert a nagybirtok felszívja a kisbirtokot azt állítják, hogy a kivándorlás is ebben leli magyarázatát. *Bernát István* felveti tehát a kérdést, hogy vajon a nemzetek történelme ez állítás igazságát bizonyítja-e be? Végigvezet az ókor államain, Hellasz és Rómán, vázolja a régi zsidóknak agrárpolitikai rendszerét, reáttér Angliára, amely ma is a nagybirtokok hazája, majd szól Olaszországról és az Egyesült Államokról, bemutatja Németország birtokrendjét, fejlődését, főleg azokat az adatokat, amelyeket Olaszországból nyert. Vákolja O. áhország, Svájc, Hollandia és Belgium állapotát és végül rátérve hazánkra, meggyőzően mutatja ki, mennyire igaztalan a szocialistáknak a Marx elméletére alapított állítása, hogy Magyarországon növekedik a nagybirtok, s a kisbirtokok száma napról-napra süllyed. Sőt ellenkezőleg, a parcellázások és az évente eladott és elárverezett birtokok nagy száma nemcsak a földbirtok stabilitásának csökkenését mutatja, hanem arra vall, hogy részletekre omlik a föld s az mindig nagyobb mértékben jut a kisbirtokosok kezébe. Szerző végül oda konkludál, hogy a kutatások bebizonyították,

hogy a mezőgazdaság fejlődése Magyarországon nem a nagy-, hanem a kisbirtokok alakulásának kedvez, mert nálunk a kisbirtokok száma az utóbbi 30 év alatt minden kedvezőtlen tényező mellett is, erősen szaporodott. Marxnak azon állítása tehát, hogy a mai gazdasági rend és fejlődés szükségképpen maga után vonná a parasztság elpusztulását, beigazolást nem nyert. A tudományos és gyakorlati szempontból egyaránt érdekes tanulmány ára 80 fillér. Megrendelhető a Magyar Gazdaszövetségnél, Budapesten.

EGYLETI ÉLET.

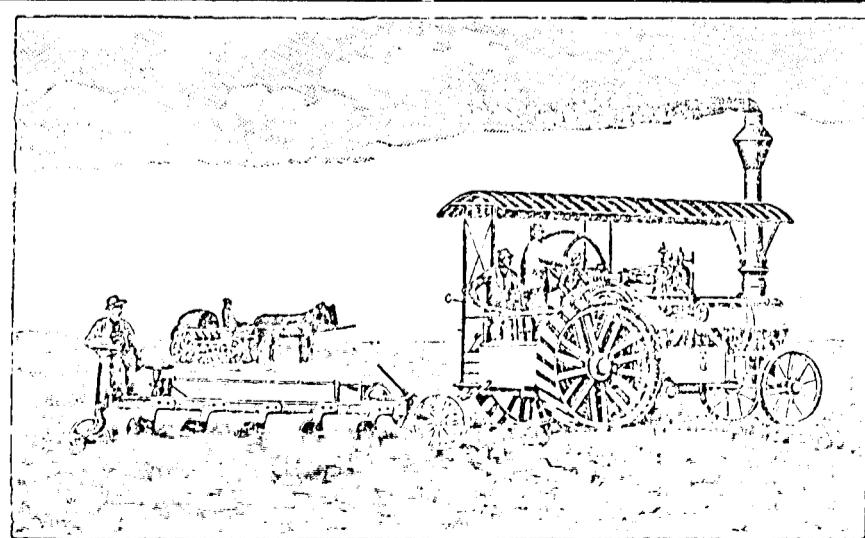
A romániai határszéli legeltetési forgalomnak, mely számos visszaélésre és állategészségügyi kellemetlenségre szolgáltatott okot, betiltása végett e hó elsején felterjesztést intézett az E. G. E. Darányi földművelésügyi miniszterhez. A felterjesztés az összes erdélyrészi társegyesületekhez megküldött pártolás végett. A memorandum célja és indokai lapunk 16. számának második vezető cikkében vannak kifejtve.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Gyászhir.** Albisi *Csomós Miklós* gazdatiszt az erd. gtszti egyesület tagja, április 26-án reggel 3 órakor életének 56-ik, boldogházasságának 26-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése április hó 28-án d. u. 3 órakor történt Maros-Vásárhelyt, az ev. ref. egyház szertartása szerint. Legyen nyugalma csendes!

— **30, 20, 10, 9, és 8 éves találkozók.** A kassai m. kir. gazdasági akadémia igazgatósága felkéri a kassai m. k. gazdasági tanintézet 30, 20, 10, 9 és 8 évvel ezelőtt végzett hallgatóit, hogy ígéretükhöz híven, ez évi pünkösd másodnapján d. e. 10 órakor az akadémiai főépületében megjelenni sziveskedjenek. A pontos lakcím, a találkozás kellő rendezése céljából, az akadémia titkári hivatalánál jó előre bejelentendő.

— **Méhészeti előadások.** A VI. és VII-ik kerületi méhészeti vándortanítók folyó évi

UJ! Egygéprendszerű gőzszántás UJ! (egy ölet fogó 7 vasu ekével).
Csekély befektetés. Olcsó üzem. Tökéletes munka.

Referenciák az egész országból (Erdélyből is) kívánatra rendelkezésre állnak.

Egyedüli gyártója:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár

R.-T.

1953

Budapest, VI. ker., Váci-ut 19.

május hónapban, az alább megnevezett napokon és helyeken tartják előadásait. *Tóth János a hatodik kerületi, székhelye Nagygyed.* 14-én Karánsebesen a gör. kel. tanítóképezdénél. 15-én Kavarában. 16-án Szapárfalván. 18-án Laposnyakon. 19-én Piskitelepen. 20-án Alvincen. 21-én Tövisen. 22-én Miklóslakán. 23-án Kerellőszentpálon. 25-én Oláhkocsárdon. 26-án Bethlenszentmiklóson. *Nagy János hetedik kerületi, székhelye Kolozsvár.* 5-én Újszékelyen. 6-án Székelykeresztúron. 7-én Székelyszentmiklóson. 8-án Mátisfalván. 9-én Székelyudvarhelyen. 10-én Szentkeresztbányán. 11-én Szentgyházafalun. 12-én Székelybetlenfalván. Budapesten, 1908. április hó 18-án. *Kovács Antal* s. k. méhészeti felügyelő.

— A közelgő permetezési idény alkalmából a t. szőlőbirtokos közönség figyelmébe ajánljuk a Magyarországon gyártott *dr. Aschenbrandt-féle „bordói por“* használatát, mint a szőlő (és burgonya) *peronosporájának legkisebb, legjobban tapadó és ezért a legolcsóbb ellenszerét.* A magyarvári gazdasági akadémia növénykórtani állomása négy évi kísérletezés után véleményét a következő szavakba foglalta össze: *»Az összes eddig használatban levő permetező anyagok közt teljes részrehajlatlanul megadhatjuk az első helyet a bordói porból készült oldatnak.* Kitűnő tapadóképessége biztosítja használhatóságát és elterjedését ezen anyagnak, a melylyel az újabb permetező anyagok közül *egy sem versenyezhet.* Különösen a két év előtti szomorú tapasztalatok után, miket szőlőgazdáink a permetezés terén szereztek, a fokozottabb elővigyázat nagyon helyén van. A bordói por oldatának elkészítéséhez *szakértelem nem kell* s így ez a leg-egyszerűbb munkásra is rábízható, amellet pedig az oldat *elkészítése csak néhány percet vesz igénybe.*

— **Mintagazdaság Szárhegyen.** A földmiveléügyi miniszter újabb értesítette a Csikvármegyei Gazdasági Egyesületet, hogy Szárhegyen Oláh Károly és Kásonujfaluban ifj. Darvas István kisgazdák birtokán népies mintagazdaságot létesítettek.

— **Dióbevitel az Egyesült-Államokba.** Greasis Fruit Grower szerint előrelátható, hogy a dió bevitel Európából az Unióba még sok éven át jóval felülmúlja a gyümölcs kivitelét. Különös, hogy a diót Amerikában, bár annak középső és déli államaiban a klimatikus viszonyok erre igen kedvezők, nem termesztik eléggé. Jó volna, ha magyar gazdáink és kerteseink jobban foglalkoznának ezen a külföldön igen keresett és könnyen szállítható gyümölcs nagyobb mérvű termesztésével és kivitelével. Magyarországon kiváló nagy és finom fajták találhatók, mint például a spanyol dió, amelyeknek terjesztése nagy sikerrel kecsegtet.

— **Mezőgazdasági helyzet a külföldön.** Bajorország. A termények állása az egész királyság területén — őszi és tavasziakban egyaránt — kielégítő. A hűvös és nedves időjárás folytán a tavaszi vetés — ennek következtében a kapások vetése és ültetése — halasztást szenvedett. Oroszországi tudósítások szerint a vetések állása a 13 déli, valamint a 10 lengyel kormányzóságban nem kielégítő. Cherson és Kiev kormányzóságokban határozottan rosszul telelték az őszi, Póltava, Észak-tanzia, Podolin, Jekaterino Hav és a Donvidéken közepesen, az észak-kaukáz kormányzóságokban, szintegy a Krimben nagyon jól állnak az őszi vetemények. Tavasziak vetését a hideg és nedves idő folyton hátráltatja. Vetésterület ősziakban nagyobb, mint a múlt évben. Bulgária nagyon későn végzett az ősziak elmunkálásával. A kedvező tél és a szép tavasz mindent helyreállított. Őszi-tavasziiban egyaránt jó termést remélnek a gazdák.

— **Országos rózsá és pelargonium kiállítás Budapesten.** Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület Budapesten a városligeti nagy iparcsarnok helyiségeiben f. évi június hó 17—21-ig nagyszabású országos rózsá és pelargonium kiállítást rendez. A kiállításon

nem csupán kertészek, hanem a magán kertészek, virágkedvelők, amatőrök is részt vehetnek, akik részére külön díjakat tűzött ki a bíráló-bizottság. A virág kedvelők maguk között versenyeznek. A kiállítás gazdag programjából kiemeljük a levágott rózsák csoportját, amelyekben különös súlyt helyeznek a hazánkban előállított rózsá fajtákra. Kiállíthatók a legkülönbözőbb rózsafajták levágva és cserepekben nevelve. A pelargonium a muskátli egyik speciális növényünknek nagy tért szánt a rendezőség s azok díjazására számos díjat tűzött ki. A kiállításnak egyik különlegessége lesz a balkon és ablakdiszítés. Virágkiállításainkon eddig erre nem fektettek kellő súlyt, most azonban különös figyelemben részesítik és nemcsak érmeket, hanem pénzdíjakat is tűztek ki. Összesen 78 állami arany, 153 állami ezüst, 20 állami bronz, 1 ocker arany, 1 ocker ezüst, 19 ocker bronz emlék-érem; 36 egyesületi arany, 91 egyesületi ezüst, 116 egyesületi bronz-érem és 67 elismerő oklevél áll a bíráló-bizottság rendelkezésére a díjazásnál. A kiállítás programjával, valamint felvilágosítással bárki-nek szívesen szolgál az Országos Magyar Kertészeti Egyesület titkársága Budapesten, IV., Koronaherceg-utca 16. szám.

— **A hadseregélemezés reformja.** A hadügyminiszterium, az eddigi bevásárlási rendszer fogyatékosait belátván, elhatározta, hogy ezentul a hadtestparancsnokságok élelmezési osztálya évente szerződést köt az élelmezési raktár, a katonai pékség és a csapat lisztszükségletére és az egész hadtest részére szükséges rizst, cukrot és kávét nagyban vásárolja meg. A huszt pedig ezentul a katonaság közvetlenül a termelőtől szerzi be. Az élelmezési osztály szerződést köt nemely gazdával élő vágómarha szállítására. Az ökröt katonai állami istállóba állítják, katonai felügyelet alatt, katonai mészáros a városi vágóhídon levágja, a negyedeket a katonai mészárszékekbe viszik s a csapat, a kiskereskedő vagy városi mészáros kizárásával, a katonai mészárszékekben kapja a huszt. Ily módon jelentékeny megtakarításokat remélnek, melyeket a legénységi élelmezés javítására szándékoznak fordítani.

— **Kwizda-féle Restitutiofluid lovak részére.** Aki a lovak inait erőltetett használat mellett épségben akarja megtartani, annak nagyon is ajánljuk a Kwizda-féle Restitúció fluid alkalmazását. Minden használat után, miután az inakat szalmával jól megcsutakoltuk, dörzsöljük a lábát térdtől csüdíg jól restitúciófluiddal s aztán pólyázzuk könnyen be; — ez egy egyszerű és mégis igen hathatós szer, — hogy az inakat frissen és teszesen tarthassuk. — A Kwizda-féle cs. kir. szab. Restitúció-fluidnak lovak részére, tehát egy jókarban tartott istállóban sem volna szabad hiányoznia.

— **A mostanában lefolyt magy. kir. szab. XXI. sorsjátékra tett visszapillantás** jellemző tanulságát nyújtja annak, hogy azon körülbelül 33 millió koronára tehető összeg, melyet az osztálysorsjáték évente nyeremények fejében kifizet, miként osztódik el az ország minden vidékére, vagyontalan embereket téve gazdá; tokozott mértékben igazolja ezt éppen a most lefolyt XXI. sorsjáték. A 600,000 koronás nagy jutalom Szabadkára került; a 400,000 koronás első főnyereményt Szolnokon nyerték; a 200,000 koronás nagy nyeremény és a 100,000 koronás főnyeremény, úgyszintén az 50,000 és 60,000 koronás főnyeremények Budapesten kerültek kiosztásra; a 80,000 koronás nagy főnyeremény Nyiregyházának jutott, a 40,000 koronás főnyereményt Kassa kapta; Pozsony is részes a nyereményekben 30,000 és 20,000 koronás összegekkel. Számos jelentékeny nyeremény került még az ország különböző vidékeire a fentiek kivül. Mérégeelve azon körülményt, hogy a sorsjegyek legnagyobb része és cs beosztásban kerül kibocsátásra, megközelítőleg fogalmat alkothatni arról, hány ember lett szerencsés ily főnyeremények révén.

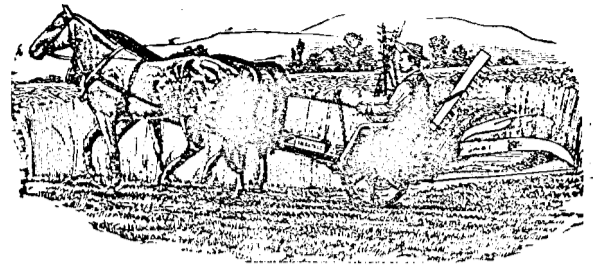
A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA.

Utólérhetetlen teljesítésben és könnyű járásban!

Uj gabonaratógép

„HANDY“

Szénaforgatók, Lógereblyék.

Uj fűkaszálo „Darling“

**Kedvence minden tulajdonosának
szolidabb az amerikai gyártmányoknál.**

1801. IV.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcséplőkészletek 12 HP.-ig — Ipari mozgonyok 200 HP.-ig.

A „Nagyszombati Földhitelintézet“-nek

Kolozs és több szomszédos megye területére kizárólagosan jogosított képviseletében a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kímélő eljárással szerzek

olcsó ingatlan jelzálog-kölcsönöket, konvertálok más intézeti terheket és egyuttal rendezem az elhanyagolt birtok- és teherállapotokat.

Kiváló biztosságu tőkebefektetésül ajánlom ez intézetnek a tőzsdén is jegyzett adó és egyéb levonásmentes óvadékképes és különösen katonai házassági óvadékkal alkalmas 50 év alatti

„4 és 4 1/2 százalékos zálogleveleit“.

Ezek kaphatók és a szelvények költségmentesen kifizettetnek: az intézetnél Nagyszombaton és helyben a Kolozsvári Kereskedelmi Banknál. Mindennemű felvilágosítást díjmentesen és készséggel megad:

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaügynökség
GOMBOS BENŐ Kolozsvár, Malom-utca 16. szám.

A legelőnyösebb módon közvetít mindennemű ingatlan adásvételeket, bérleteket és bármiféle kereskedelmi ügyleteket. 2162.

Magyar Jelzálog Hitelbank

— képviselősége —

Kolozsvárt, Jókai-utca 2. sz. alatt (gr. Rhédey-ház I. e.)

Az intézet alaptőkéje 40 millió korona

záloglevélkölcsönöket

nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra 4%-os és 4 1/2%-os záloglevelekben.

A jelzálogul felajánlott erdőterület ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ bizalmi férnal adnak véleményül. 1001.

TENGERI ültetése NÉGYZETBEN

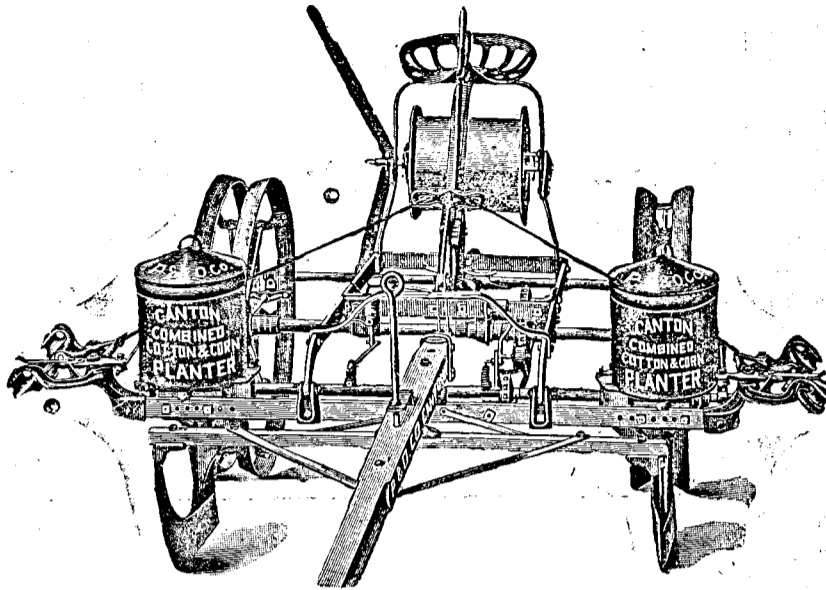
„SENIOR“
automatikusan

24-28-32

angol hüvelykben négyzetben ültet, kivánság szerint 2-4 szemet fészkenként.

„SENIOR“

megkivánt mélységben egyformán ültet, minden fészket betakar, minden fész ekso rt ké oldalt meghengerel.

„SENIOR“

munkaképessége sorköz és tábla-hossz szerint napi 7-10 m. hold egy pár könnyű lóval és egy kocsissal.

„SENIOR“

magyar gazdaságokban 1907 évben kb 200 példányban kitünő eredménnyel dolgozott.

Referenciák:

Főhercegi uradalom, Főherceglak
M. kir. gazd. akadémia, Debreczen
Ungar Lajos urad., Ó-moravicza
Deutsch Sándor gazd., Valkány
báró Podmaniczky Endre urad., Kelebia
báró Hammerstein R. urad., Pusztasári
Gyulai Gaál Rezső, Mozsor
Gergely Károly gazd., Gyomrő
stb., stb.

„Senior“ tengeri-ültetőgép
autom. négyzet-ültetőkészülékkel

Referenciák:

gróf Eltz-féle uradalom, Vukovár
gróf Teleki Arvéd urad., Drassó
báró Kemény József urad., Marosnémeti
gróf Andrassy Sándor urad., Szigetvár
Csókai uradalom, Csóka
Piukovits József urad., Csantavér
Deutsch Adof gazd., Nagybo dány
stb., stb.

M^C CORMICK Harvesting Machine Comp.
Chicago, U. S. A.

Magyarországi igazgatósága és főraktára:

Budapest, V. Alkotmány-u. 12. szám.

2098

Szivattyuk és Mérlegek

különleges gyár
Garvenswerke,
Wien, II., Handelsquai No. 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

2080

1900. párisi világkiállítás Grand Prix.

Kwizda-féle szabadalmazott
Lábszár-védő | **Pneumatic-lábszárvédő**

2161. I.

gumiból

gumiból és légpárnával

szürke, fekete, barna és fehér színben és négy nagyságban készítenek és pedig a bal és jobb lábak részére, a-b-nél mért terjedelem szerint:

1. sz. 20-22 cm. | 3. sz. 24-27 cm.
2. sz. 22-24 cm. | 4. sz. 27-30 cm.

Ára darabonként

szürke
1. sz. Kor. 5.50 | 3. sz. Kor. 6.40
2. sz. Kor. 5.90 | 4. sz. Kor. 7.30

fekete, barna és fehér
1. sz. Kor. 5.90 | 3. sz. Kor. 6.80
2. sz. Kor. 6.40 | 4. sz. Kor. 7.70

Képes árjegyzékeket ingyen és bérmentve. Főraktár:

KWIZDA JÁNOS FERENC

cs. és kir. osztrák, magyar királyi, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, kerületi gyógyszerész,
Korneuburg, bei WIEN.

Kwizda-féle
RESTITUTIONS-FLUID

mosóvíz lovak számára.

1 üveg ára 2 korona 80 fillér. 40 év óta az udvari istállóban, a katonaság és magánosok nagyobb istállóiban használatban van. Nagyobb munkánál elő- és utóerősítőt, erőltetéseknek, inak merevségénél stb. Az idomításnál kiváló munkára képesíti a lovakat. — Kwizda-féle Restitutions-fluid szóvédjegy, címke és göngyölés törv. védve.

KWIZDA-féle

Korneuburgi marha-táppor.

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. — 50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejesle fokozására.

1 doboz ára 1 korona 40 fillér.
1/2 doboz 70 fillér.

„NOXON“

KANADA-KASZÁLÓ-GÉPEKET

elsőrendű gyártmányt

Képes árjegyzékek
ingyen és bérmentesen.

Képes árjegyzékek
ingyen és bérmentesen

Kévekötöket, Aratógépeket,
Fűkaszalókat, melyek kifogástalanul dolgoznak

szállítanak: 2135

Mayfarth Ph. és Tsa, Bécs

M. m. Frankfurt, Berlin, Paris.

A peronoszpora leghatékonyabb ellenszere a
Dr. ASCHENBRANDT féle

BORDÓI POR

amint azt úgy a külföldi mint kilencz éves hazai tapasztalatok igazolják. **Nem perzsel! Jól tapad! A feoskendőket nem rontja! A burgonyavész ellen használt szerek közt is a leghatásosabb!**
A lisztharmit legbiztosabb gyógy- és óvszere a Dr. ASCHENBRANDT-féle

RÉZKÉNPOR

mely a szőlőt egyúttal az antraknózis ellen is megvédi.

A porok árai Budapesten:

- 50 kg.-os zsákban kg.-kint bordói por 72 fill.
- 10 és 5 kg.-os zsákban kg.-kint bordói por 76 fill.
- 2 kg.-os zsákban kg.-kint bordói por 77 fill.
- 50 kg.-os zsákban kg.-kint rézkénpor 45 fill.
- 10 és 5 kg.-os zsákban kg.-kint rézkénpor 49 fill.
- 2 kg.-os zsákban kg.-kint rézkénpor 50 fill.

Gyártás korlátolt! Tessék a szükségletet **mielőbb megrendelni.** A porok szállítása bármely időben és részletben történhet. — Ismertető füzeteket, használati utasításokat küld, megrendeléseket elfogad a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V. ker., Alkotmány-u. 31. sz.

A por ezenkívül kapható és megrendelhető:
Singer Efraim urnál **Kolozs**; Juhász Mihály urnál **Torda**; Dirnsdorfer Simon urnál **Torda**; Kovátsik József urnál **Bánffy-Hunyad**; Ifj. Gierig Vilmos urnál **Magyar-Igen**.
2163

A Hunyadmegyei

Első Gőzeke-Vállalat

elvállal két mozdonyu Fowler-féle gőzeke garniturájával Erdélyben tavaszi és őszi bérszántást, ugyszintén rigolozást.

Szerződés kötés eselén szántató kivánságára jó minőségű kőszénről vállalkozók gondoskodnak illetve évi kötésükből átengednek.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Báró Kemény József, Maros-Németi, u. p. Déva, vagy
Barcsay Andor dr. országgyűlési képviselő,
Budapest, IV. Molnár-utca 11. 1934

Követeljünk mindenütt
„Székely-gyujtó“-t

Reitter József gyufagyára Kolozsvárt 2, ezelőtt Parajdon.

Alapított 1836. Gyárt minden fajtájú kitűnő minőségű kénköves-, paraffinos- és svéd gyujtót a legjutányosabb árban és szép kivitelben.

2141

Haszonbérbe adó

Kolozsmegye **Egeres** községben fekvő 464 hold szántó, rét és legelőből álló

birtok

uri lakkal, megfelelő gazdasági épületekkel, kerttel és gyümölcsösrel együtt

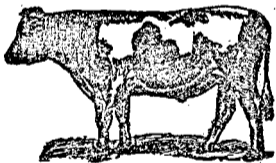
1909 április 24-től kezdve.

Értekezhetni

Macskási Pál

tulajdonossal Kolozsvárt, Rózsa-utca 4. sz. első emelet, reggel 8 - 10-ig.
2158 Ügynökök kizárva.

Eladó

Dr. Léczfalvi Sipos Aladár szamosfalvi gazdaságában egy magas tejelő képességű szülőktől származó tisztavérű szépen fejlett hágóképes 2 éves **pinzgaui bika**

450 koronáért és egy kifogástalan karban levő marokrakó (Osborne)

aratógép

300 koronáért. Bővebb felvilágosításokat ad dr. Léczfalvi Sipos Aladár ügyvéd, Kolozsvárt.

2153

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút. 68.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatosok
Locomobil és gőzcseplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cseplőgépek, lóhere-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répavágók, kukoricaszorozók, daráló, őrlőmalmok, egyetemes acél-ékek, 2- és 3-vasú ékek és minden egyéb gazdasági gépek.

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS. KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Műtermeik vannak:

Kolozsvár, Miskolc,
Mátyás király-tér 10. Városház-tár 20.

Dés, S.-A.-Ujhely,

Felsőszéttér. Fótér 9.

1729

Sárospatak,

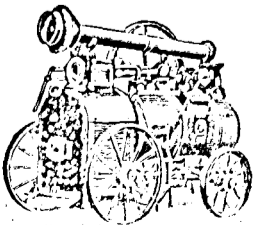
Kossuth Lajos-u. 70.

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

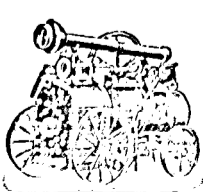
BUDAPEST, KÜLSŐ VÁCZI-UT 80.

2152

A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRA GÉPEINEK ELADÁSA. MINDENMŰ GAZDASÁGI GÉPEK.

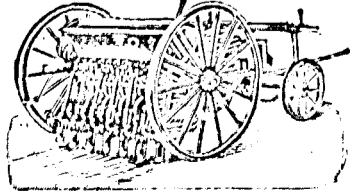
Csererészek k-öttenek.

Jól javított cseplőkészletek.

Géplavitások elfogadtatnak.

GANZ ÉS TÁRSA

vasöntő és gépgyár r.-t. Budapesten.

MOTOROK benzín-, spiritus-, gáz-, szivógáz- és kohógázüzemre minden nagyságban 3000 lóerőig. Üzemeltetés 1 1/2-2 1/2 fillér lóerőnként és óránként. **EMELŐDARUK** kézi-, gőz-, petroleum- vagy elektromos hajtásra. Közúti hengerlőgépek. **GŐZEKÉK.** Gőzmotoros személyszállító vasúti kocsik kis- és nagyvasútak számára. Mindenféle vasúti kocsik személy- és teherszállításra. Vasúti felszerelések. Kéregöntésű kerekék. (Griffin rendszere.) **Hengerszék**ek malmok számára kéregöntésű hengerekkel. Mindenféle malomgépek. Egész malmok berendezése és felszerelése **Brikettsajtók** szén-, fűrészpor s effélék brikettelésére. **TURBINÁK** minden egyes esetben a helyi szükségletnek megfelelően szerkesztve, tehát az elérhető legnagyobb hatásfok biztosításával. Speciális gépek a papír és cellulózgyártásához. Transzmissziók. Füstémésztő készülékek. Gyári berendezések.

Árjegyzékekkel és költségvetésekkel szívesen szolgálunk.

GANZ-féle VILLAMOSSÁGI R.-T., Budapesten, II. ker., Lövőház-utca.

Budapest-Budapestvidéki üzlet, IV. Koronaherceg-utca 5.

Elektromos világító- és erőátviteli berendezések egyen- és váltakozó áramra. Kolibri ívlampák reklámcélokra. Elektromos üzemek berendezése uradalmakban. Meglévő berendezések átalakítása. Elektromos üzemű szivattyúk, tejjgazdasági berendezések, emelőgépek, ventilátorok, mezői vasutak, szántó-, cséplő-, aprító- és takarmányozó berendezések. Elektromos kis és nagy vasutak Bányavasutak.

— Árjegyzékkel és költségvetéssel szívesen szolgálunk — 2079

ERDÉLYI BANK

és TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32

M. kir. szabadalm. osztálysorsjegyek főelárusító helye.

A bank elfogad betéteket

takarékpénztári könyvekre, folyószámlákra s azokat felmondás nélkül visszafizeti.

Leszámítól, váltókat, utalványokat,

járulékokat, checkeket, kisorsolt értékeket stb. stb.

Értékpapirokat, idegen pénznemeket

elad és vásárol

Előleget ad értékpapírokra,

folyószámlán és előre meghatározott időre.

Dijmentesen bevált szelvényeket

és elvállalja a sorsjegyek revízióját.

Kibocsát utalványokat, checkeket,

hitelleveleket bármely külföldi piacra.

Rendelkezésre tart felek saját zárai alatt

tűz- és betörésmentes pánccs szekrényeket. (Safe Deposits.)

2055

Üzleti órák:

d. e. fél 9-től fél 1-ig, d. u. 3-tól 5-ig

RÖCK ISTVÁN gépgyára

BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:

Álló és fekvő gőzgépek bármely nagyságban.

Langen & Wolf rendszerű gázgenerátorok és gázgépek szivó-, világító- és kohó-gázüzem számára

Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.

Szivattyúk Worthington és egyéb rendszerek szerint.

Hűtőtelepek és jéggyárak.

Gépberendezések malmok, téglagyárak, olajgyárak és kékfestő-gyárak részére.

Hydraulikus sajtók különböző nagyságban.

Borsajtók és szőlőzúzó. 1475

Eladó vetőgépek,

2132

(Alkalmi eladás!)

11, 13 és 15 sorosak

egészen ujan,

a legjobb gyárból eladók

magas engedménnyel!

Megtekinthetők: Kolozsvárt, Attila-utca 8. sz. a.

Bővebbet: lapunk kiadóhivatalában.

HIRDETMÉNY.

Ezennel közzhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magyar Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XXII. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főelárusítóknak árusítás végett kiadattak. — A Magyar Kir. Pénzügyminiszterium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magyar Kir. Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.

Huszonkettedik Sorsjáték.

125.000 sorsjegy, 62.500 nyeresemény.

Első osztály. Betét 12 korona. Huzás: 1908. máj. 21. és 23.		Második osztály. Betét 20 korona. Huzás: 1908. jun. 16., 17. és 19.		Harmadik osztály. Betét 32 korona. Huzás: 1908. jul. 14., 15. és 16.		Hatodik osztály. Betét 24 korona. Huzás: 1908. szeptember 22-től október 22-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeresemény szerencsés esetben 1.000,000 Egy millió korona.	
1 à	60000	1 à	70000	1 à	80000	1 jutal. Kor. nyer.	600000
1 "	20000	1 "	25000	1 "	30000	1 "	400000
1 "	15000	1 "	20000	1 "	25000	1 à	200000
1 "	10000	1 "	15000	1 "	20000	1 "	100000
1 "	5000	1 "	10000	1 "	15000	1 à	90000
4 " 2000	8000	4 " 3000	12000	4 " 10000	40000	1 "	80000
6 " 1000	6000	6 " 2000	12000	6 " 3000	18000	1 "	70000
10 " 500	5000	10 " 1000	10000	10 " 2000	20000	1 "	60000
35 " 300	10500	20 " 500	10000	15 " 1000	15000	1 "	50000
115 " 100	11500	130 " 300	39000	135 " 500	67500	1 "	40000
3825 " 40	153000	4825 " 80	386000	5325 " 130	692250	2 "	30000
4000 nyer.	Korona 304000	5000 nyer.	Korona 609000	5500 nyer.	Korona 1022750	2 "	25000
Negyedik osztály. Betét 40 korona Huzás: 1908. augusztus 11., 12. és 13.		Ötödik osztály. Betét 32 korona. Huzás: 1908. szeptember 2., 3. és 4.				A melyik ezen 550 nyeresemény közül utolsóknak huzatik ki, kapja a jutalmat.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona				
1 à	90000	1 à	100000				
1 "	40000	1 "	40000				
1 "	25000	1 "	25000				
1 "	20000	1 "	20000				
1 "	15000	1 "	15000				
4 " 10000	40000	4 " 10000	40000				
6 " 3000	18000	6 " 3000	18000				
10 " 2000	20000	10 " 2000	20000				
15 " 1000	15000	15 " 1000	15000				
135 " 500	67500	135 " 500	67500				
5325 " 170	905250	4825 " 200	965000				
5500 nyeresemény	Korona 1.255.750	6000 nyeresemény	Korona 1.325.000				
						37.500 nyer. és jutal. Korona 11.940.000	

Az I. osztály huzása 1908. május hó 21. és 23-án tartatik meg. A huzások a Magyar királyi állami ellenőrző hatóság és királyi közigazgató jelenlétében, nyilvánosan történnek a huzási teremben. Sorsjegyek a Magyar kir. szab. Osztálysorsjáték valamennyi elárusítóinál kaphatók.

Budapest, 1908. évi április hó 2-án.

(2160.)

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.

Lukács László.

Hazay.

GÖZEKÉKET, GŐZ-ÜTIHENGEREKET

1758 és

GŐZ-ÜTIMOZDONYOKAT

a legtekélyesebb szerkezettel és legolcsobb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

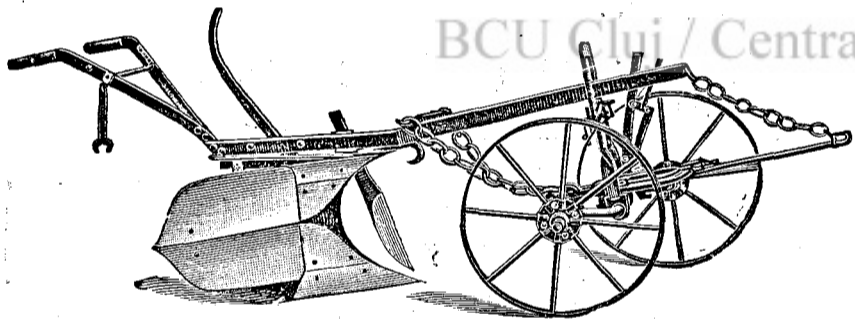
Telefon 42—50 Budapest — Kelenföld a vasútállomással szemben.

Az erdélyi viszonyokra legalkalmasabb

talajmivelő eszközöket

u. m. meredek oldalakra, újabb tökéletesített váltva forgató hegyi ekéket, mérsékelt hullámos és síkföldi használatra egyvasú egytetemes, továbbá kettős, hármás és négybarázdás acélekéket, boronákat, sima és rögtörő hengereket, porhanyítókat, valamint lókapákat, répa, kukorica és szőlőművelésre

BÄCHER RUDOLF speciális talajmivelő eszközök gyára készíti. —
Vezérképviselő és főraktár: **SZÜCS ZSIGMOND BUDAPEST VI., Nagymező-u. 68. sz.**

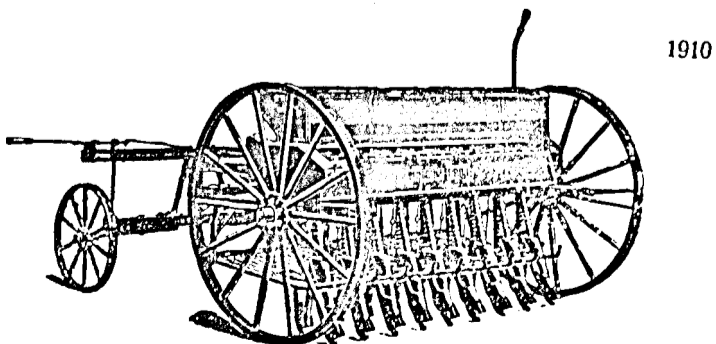

FIGYELEM: A Bächer-ekék minden részükben a legkitűnőbb acélanyagból készülnek. Az ekéfejek törhetetlenségeért a gyár három évig szavatol. A Bächer-ekék meglepően könnyű járásuk és feltűnően csekély vonóerőt igényelnek.

Dombos, hegyes és sík vidékre egyaránt a legjobb vetőgép az eredeti **MELICHAR „UNICUM DRILL“** mert magelosztása hegynek föl és lejtőn lefelé egyformán változatlanul pontos s ezen gép után a vetés kikelése hullámos talajon és meredek lejtőkön is ideálisan egyenletes.

MELICHAR FERENCZ speciális vetőgépgyára már 33,000 sorvetőgépet hozott forgalomba s minden egyes gép új vevőket szerez.

Vezérképviselő és főraktár: **SZÜCS ZSIGMOND BUDAPEST VI., Nagymező-u. 68. sz.**

Erdély legjobb gazdáinak kedvenc vetőgépe az „UNICUM DRILL“, mert a gép könnyű és szilárd, kezelése végtelen egyszerű, egy és ugyanazon szerkezettel mindenféle kieserlés nélkül bármely magfélést tetszés szerinti mennyiségben el lehet vetni

Mindennemű

ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben és legjutányosabban a **FISCHER-féle** zsák és ponyvagyárban Budapest, Nádor-utca 31—33. sz. szerethetők be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10—12 évig. A 25 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmának és viszonteladóinak szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás. Ponyvakölcsonzó intézet. 2072

Arjegyzzék, minták ingyen és bérmentve küldetnek.

Gazdák Biztosító Szövetkezete
BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.
Alakult 1900.

Biztosítéki alap

Alapítványok a kormány hozzájárulásával	1,970.340.— K.
Fartalékok	764.760.16 „
Összesen: 2,735.104.16 „	
1901. évi fölösleg	90.349.— K.
1902. „	59.782.26 „
1903. „	109.831.73 „
1904. „	72.438.73 „
1905. „	61.730.60 „
1906. „	39.243.65 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjrányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelelősegből egy a tűz, vint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kapta.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2½%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak; kik 5—10 évre adtak fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatvánnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013 **az igazgatóság.**

4 ÁLLAMDÍJ 22 ELSŐRENDEKÜ KINYITÉS.

PEPA

PORCELLÁN-EMAIL-FESTÉK

mázoláshoz teljesen készen vakolatra, fára és vasra.

Jóru védve 10041 sz. a.

LUZ EDE és TÁRSÁI
FESTÉKGYÁR BUDAPEST, VII. ÖRNAGY-UTCA 4.

Telefonszám 64-93.

Gépészeti állást keres

40 éves, nős, 17 évi gyakorlattal azonnali belépésre. Érti az összes gazdasági gépek kezelését és javítását, kévekövő, marokrakó és aratógépek okszerű kezelését és a szakszerű lóvasalást. Több évig voltam nagyobb uradalmakban Kovácsmunkát is elvállalom. Van saját műhely-berendezésem. Szíves megkeresést kér

2159

Ulmer Lajos gépész

Mezőszentmárton, u. p. Mező Rács.

Áprilisi vetésre:
Prairie királyné tengeri 100 kg. 16 kor.

Májusi vetésre:
Putyi tengeri koránérő, 100 kg. 18 kor.

Székely tengeri legkorábbi, 100 kg. 20 kor.

Magyar kincs burgonya
100 kg. 7 kor.
1000 „ 60 „
5000 „ 250 „
10000 „ 450 „

Amerikai dió-, szil-, kőrissorfák
100 drb. 70 kor.

Pekingi kacatojás
tucatja 6 kor.

Fehér és fekete Orpington-tojás
tucatja 12 kor.

Olasz emdeni libatojás
tucatja 24 kor.

Bronzpulykatojás
tucatja 12 kor.

Magyar üszők
1—2 éves élőkilonként 80 f.

Magyar üszők
2—4 éves élőkilonként 70 f.

Magyar igás ökrök
darabja 5½ q. 500 kor.

Magyar bikák
darabja 600—1600 kor.

2053

Gr. Teleki Árvéd
uradalmában
posta, távirtda, vasut: **Koncza.**

A cimre tessék ügyelni!

VALÓ-

di francia különlegességek (óvszerek) csakis **F. Bergerand** filis leghiresebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők

Polgár Sándornál
Budapest, VII. kerület,
Erzsébet-körút 50. sz.

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 2140